

Durmuş Hocaoğlu

“Lümpen ve Arabesk Batılılaşma” Üzerine

Yeniçağ, “Analiz”., 05 Eylül 2008, Pazar., s.08
“Analiz” Sıra No: 698; 2008-089; Ekim-02

YENİÇAĞ

NOT: Bu yazının matbû nüshasından, ilk ve son paragraflardaki şu iki cümle çıkarılmıştır:

Meselâ, avcılık toplayıcılığa göre; çiftçilik, yâni ziraat cemiyeti de avcılığa göre birer modernitedirler, anakronikleşmiş – yâni çağının dışına düşmüş, bir anlamda ‘zaman kaçkını’ olmuş - olan bir öncekini aşmışlardır ve geriye dönüşümleri de yoktur; kezâ, sanayi’ cemiyeti de ziraat cemiyetine nisbetle bir modernitedir, onu aşmıştır ve tabiatıyla o da geriye dönümsüzdür; nasıl ki ziraat cemiyeti avcılığa ric’at etmiyorsa, sanâyi’ cemiyeti de ziraat cemiyetine ric’at etmez.

.....

Süreç devam ediyor ne yazık ki, çünkü aynı cehâlet berdevam; sâdece tek bir misâl ile bugünkü yazıyı noktalayalım:

İlk defa bundan ondört yıl evvel *Laisizm’den Millî Sekülerizme*’yi kaleme alırken tedâvüle sürdürdüğüm – ve bâzı yerlerde **“Lümpen ve Arabesk Batılılaşma”** şeklinde daha vurgulu hâliyle kullandığım – **“Lümpen Batılılaşma”** kavramı ile kastetmiş olduğum mânâ açıkça şudur: Batı’da önce felsefede ve ona paralel olarak bilimde meydana gelen büyük inkılabın sonucu olarak ortaya çıkan Modernite’yi Batı-dışı’nın hemen tamâmı gibi Türk-İslâm dünyası da ıskaladı ve bir daha da, oğün bugündür belini doğrultamadı, doğrultamıyor da. Sebebini çok basite indirgeyecek olursak, diyebiliriz ki, nelerin olup-bittiğini kavrayamamıştır da ondan! İmdi, Modernite demek, “eski”nin içinden çıkan, ama onun kantitatif olarak daha da büyütülmüş ve ileri götürülmüşü değil, onu aşan ve diyaletkik bir süreç ile kalitatif bir dönüşüm geçirerek ortaya çıkan yeni bir hâl, yeni bir insanlık durumu, “yeni bir dünya”, bir **“yeni dünya”** demektir ve kozmik bir felâket olmadığı veya kendi kendini bitiren yıkıcı bir süreç geliştirmedeği takdirde geriye dönüşümü olmadığı gibi bu hassası dolayısıyla alternatif de yoktur; moderniteler geriye dönmezler, “geriye dönümsüz”dürler (*tersinmez, gayri kabili ric’at, irreversible*), ancak *aşılabilirler*. Meselâ, avcılık toplayıcılığa göre; çiftçilik, yâni ziraat cemiyeti de avcılığa göre birer modernitedirler, anakronikleşmiş – yâni çağının dışına düşmüş, bir anlamda ‘zaman kaçkını’ olmuş - olan bir öncekini aşmışlardır ve geriye dönüşümleri de yoktur; kezâ, sanayi’ cemiyeti de ziraat cemiyetine nisbetle bir modernitedir, onu aşmıştır ve tabiatıyla o da geriye dönümsüzdür; nasıl ki ziraat cemiyeti avcılığa ric’at etmiyorsa, sanâyi’ cemiyeti de ziraat cemiyetine ric’at etmez.

Ve dâimâ, her modernite döneminde, o çağın modernleri anakroniklere hükmeder; evvelki modernitede ziraatin gücü ile elde edilen bu galebe bu modernitede sanâyi’in gücü ile elde edilmektedir.

İmdi, Türk-İslâm dünyası sanâyi' inkılabını ıskalayınca mağlûbiyet de kaçınılmaz oldu; fakat bu, sâdece askerî bir mağlûbiyet değil, daha fazlası, bir medenî mağlûbiyet, yâni bir medeniyetin mağlûbiyeti oldu, daha ağır ifâdesiyle, İslâm medeniyeti, sanâyi' inkılabını ıskalamanın bedelini, Batı medeniyetine boyun eğmekle ödedi ve hâliyle çöktü.

Bir medeniyet çöktü! Bilmem anlatabiliyor muyum? Bir medeniyetin mağlûbiyeti, bir devletin mağlûbiyetinden daha ağır bir yaradır, bir medeniyetin çöküşü ise ölümcül bir yaradır. Bir medeniyetin mağlûbiyeti, bütün iddialarının, bütün tezlerinin bitmesi, diğer medeniyete bütünüyle boyun eğmesi, ona bîat ve itaat etmesi demektir.

Fakat işin en ağır tarafı şu ki, İslâm medeniyeti, niçin kaybettiğini, niçin ölümcül bir yara alarak çöktüğünü hiçbir zaman anlayamadı, ne dün, ne de bugün ve ihtimâl o ki -anlama kabiliyetine sâhip olduğuna dâir bir alâmet göstermediğinden – hiçbir zaman da anlayamayacak.

Medeniyetimizin mağlûbiyeti kaçınılmaz olarak geldi; çünkü, “bu taraf”takiler, mes’elenin künhüne vâkıf olamadıklarından, ithâl ikamesi yoluyla, “öteki taraf”takilere karşı koyabilmek için önce eslihâ, askerî emtia, teçhizat ve teşkîlatlarını tecdîd etmeğe, o olmayınca yine aynı “kopyala-yapıştır” (copy-paste) metodu ile müesseselerini ikame etmeğe başladılar ve bu arada galiplerin üstünlüğünün yarattığı câzibe – ki buna şimdi “Yumuşak Güç” deniyor – onların gündelik yaşantılarının, zevk ve atitüdlerinin düpedüz taklîdine de yol açtı. Ama asıl olarak, galiplerin kurmuş olduğu “Yeni Dünya”da yaşamak mecbûriyeti, ister-istemez, iktisâsî hayata, içtimâî teşkîlatlanmaya, şehir mîmârîsinden ev mîmârîsine, ev dekorasyonuna varıncaya kadar herşeyi, tepeden tırnağa değiştirdi ve böylece mağlûplar, “kendileri” olmaktan usul-usul çıkıverdiler; başka birşey, başka birileri oluverdiler. Kendileri olmak çıktılar ama oldukları bu yeni şey, batılı da değildi, sâdece onun taklîdi ve kopyası idi; Batı medeniyetinin bu gayri kabili mukavemet gücünün – hem sert gücü hem yumuşak gücü kastederek söylüyorum, ama asıl olarak Yumuşak Güç’tür etkileyici olan - sırrını çözemedikleri sürece de devam edecek olan bu süreç bir “metamorfoz”dur, bir “kendine yabancılaşma”dır, bir “başkalaşma”dır (*tağayyür, alienation*) ve işte bunun adıdır **Lümpen ve Arabesk Batılaşma**.

Lümpen, çünkü başbozuk, ayrıca da **arabesk**, çünkü kaidesi, nizâmı yok.

Süreç devam ediyor ne yazık ki, çünkü aynı cehâlet berdevam; sâdece tek bir misâl ile bugünkü yazıyı noktalayalım: Hani bütün bu hengâmeyi yaratan, dünyanın gidişâtını değiştiren Batı modernitesinin – ki elyevm tek modernite odur - temelinde ilim vardır dedik ya, işte tam da bu noktada, şu kadar üniversitenin bulunduğu ve yenilerinin de ilim âşığı hükûmetimizin himmetiyle patır-patır ilâmâşa’allah geldiği ülkemizde, **“bu üniversitelerin tamâmını kapatsak, dünya ilmi ne kaybeder”** diye sorsam, tabiatıyla, bu üniversitelerimizin dünya ilmine ne kadar katkı sağladığını dikkatle hesâba katarak, ne cevap verirsiniz ey ehl-i îman?”

Ben cevâbı biliyorum.

